

GELİŞİM

Psikolojisi

SORU BANKASI

TAMAMI ÇÖZÜMLÜ

ÖZGÜR ULAŞ BÖLÜCEK

Ücretsiz Videolara
ulaşmak için
QR kodu tara!

RETRO
Yayıncılık

1. “İnsanların sahip oldukları birçok özelliğin temelinde doğuştan getirdikleri potansiyelin varlığını reddetmemiz elbette mümkün değil ama içinde yaşadıkları koşullarda bu özelliklerin ne düzeyde veya ne şekilde ortaya çıkacağını belirliyor.” **diyen birinin bu sözleri aşağıdaki gelişim ilkelerinden hangisiyle desteklenebilir?**

- A) Gelişimde kritik dönemler vardır.
- B) Gelişim sürekli ve aşamalı bir süreçtir.
- C) Gelişim kalıtımın ve çevrenin ortak ürünüdür.
- D) Gelişimin belli bir yönelimi vardır.
- E) Gelişim hızı her yaşta aynı değildir.

2. Tarık Bey, oğlu Ata'nın hentbolcu olmasını ister. Bu nedenle de onu bir hentbol okuluna götürür. Okuldaki yönetici Ata'nın hentbol oynamaya çok istekli olduğunu ve sürekli hentbol maçları izlediğinden bu konuda oldukça bilgi sahibi olduğunu fark eder. Bunun üzerine onu hentbol sahasına götürerek performansını da görmek ister. Sahadaki testten sonra Ata'nın parmaklarının henüz hentbol topunu tek elle tutabilecek kadar uzamamış olduğunu ve topu istedik şekilde kavrayıp fırlatabilecek kadar güçlenmediğini görünce Tarık Bey'e oğlunun bu spora başlamak için birkaç yıl daha beklemesi gerektiğini söyler.

Bu durumdan hareketle Ata ile ilgili,

- I. Hentbol oynayacak kadar büyümüştür
- II. Hentbol oynayacak kadar olgunlaşmamıştır
- III. Hentbol oynayabilecek hazırbulunuşluğa sahiptir

ifadelerinden hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve III

3. Selvi Hanım, kızının eline aldığı bir kalemin kapağını çekerek açmayı başarmasına karşın kapağı yeniden yerine takamadığını fark eder.

Selvi Hanım'ın fark ettiği bu durum gelişim psikolojisine ilişkin aşağıdaki kavramlardan hangisiyle açıklanabilir?

- A) Olgunlaşma
- B) Büyüme
- C) Tarihsel zaman
- D) Kritik dönem
- E) Hazırbulunuşluk

4. Uluslararası bir yarışmada birinci olarak dikkatleri üzerine çeken bir buz pateni sporcusu, kendisiyle yapılan bir röportajda şunları söyler:

“İlkokulda oldukça içe kapanık hatta asosyal denebilecek bir çocuktum. İnsanlarla konuşamaz, arkadaş edinemezdim. Ancak ortaokulda buz patenine başlayınca bütün hayatım değişti. Bu sporda kendimi buldum adeta. Hocalarımın da desteğiyle kısa sürede ciddi bir ilerleme kaydettim. Bu sayede herkes benden bahsetmeye baladı. Bu da insanlarla iletişim kurup arkadaş edinmemi sağladı. Buz pateni benim hayatıma anlam kattı. Beni ben yaptı. İyi ki bu sporu yapıyorum. Çok mutluyum.”

Bu parçada aşağıdaki gelişim ilkelerinden hangisiyle açıklanabilecek bir durumdan söz edilmektedir?

- A) Gelişim yordanabilir bir sıra izler.
- B) Gelişim hızı her yaşta aynı değildir.
- C) Gelişim bir bütündür.
- D) Gelişimde kritik dönemler söz konusudur.
- E) Gelişim ardışık ve düzenli bir sıra izler.

9. Son çocukluk döneminde fiziksel gelişim alanında yaşa bağlı olarak meydana gelen değişimleri incelemek isteyen bir araştırmacı rastgele örnekleme yoluyla belirlediği otuz çocuğu altı yaşından on iki yaşına kadar defalarca izleyerek genellenebilir bazı sonuçlara ulaşmıştır.

Bu durumda söz konusu araştırmacının aşağıdaki yöntemlerden hangisini kullanmış olduğu söylenebilir?

- A) Kesitsel
- B) Deneysel
- C) Korelasyonel
- D) Sırasal
- E) Boylamsal

10. Dört yaşındaki kızına gömleğinin düğmelerini iliklemeyi ve montunun fermuarını çekmeyi öğretmek isteyen ve bu amaçla uzun süre çaba harcayan Gülbahar, amacına ulaşmadığını görünce bu yönde çaba harcamayı bırakır.

Gülbahar'ın amacına ulaşamamasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Doğru yöntem ve teknikleri kullanmaması
- B) Çocuğunun bu davranışları öğrenmek istememesi
- C) Baskıcı bir tutumla hareket etmiş olması
- D) Çocuğunun küçük kaslarının yeterince gelişmemiş olması
- E) Bu davranışların öğrenilmesi için gerekli olan kritik dönemin geçmiş olması

11. Bazı araştırmalar bebeklere altı aylık olana kadar düzenli şekilde klasik müzik dinletilmesinin onların duygusal ve zihinsel gelişimlerini olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Hatta bazı araştırmacılar düzenli olarak klasik müzik dinleyen hamile kadınların bebeklerinde de bu etkinin gözlemlendiğini öne sürmektedirler.

Bu parçada gelişime ilişkin aşağıdaki kavramlardan hangisinin önemine vurgu yapıldığı söylenebilir?

- A) Hazırbulunuşluk
- B) Tarihsel zaman
- C) Olgunlaşma
- D) Kalıtım
- E) Çevre

12. Sporda veya sanatta başarılı olabilmek öncelikle insanın doğuştan sahip olduğu yeteneklere bağlıdır. Ancak bu yetenekler bireyin içinde bulunduğu koşullara bağlı olarak gelişebilmekte veya körelebilmektedir.

Bu açıklama aşağıdaki gelişim ilkelerinden hangisiyle desteklenebilir?

- A) Gelişim hızı her yaşta aynı değildir.
- B) Gelişim bir bütünlük hâlinde seyreder.
- C) Gelişim genelden özele doğrudur.
- D) Gelişim kalıtım ve çevre etkileşimiyle gerçekleşir.
- E) Gelişim yordanabilir bir sıra izler.

1. “Üniversiteye giriş sınavında başarılı olamayan gençlerin temel sorunu düzenli ders çalışmamalarıdır. Çünkü ben düzenli ders çalıştığım için istediğim okula girdim. Kardeşim ve kuzenim de öyle. Demek ki düzenli ders çalışan herkes bu sınavda başarılı olabilir.” diyen birinin bu sözleri zihinsel gelişimle ilgili aşağıdaki kavramlardan hangisine örnek oluşturur?

A) Tümevarımsal düşünme
B) Korunumu kavrama
C) Yakınsal gelişim alanı
D) Döngüsel tepki
E) Çok yönlü sınıflama

2. Bir çocukta aşağıdaki özelliklerden hangisinin gözlenmesi onun Piaget’nin zihinsel gelişim kuramına göre somut işlemler döneminde olduğunun göstergesidir?

A) Olasılıkları göz önüne alarak çıkarım yapma
B) Gözünün önünden kaldırılan bir nesneyi arama
C) Başkalarının bakış açılarını göz önüne alamama
D) Şekli değişen nesnelerin ağırlıklarının değişmediğini bilme
E) Gözlemediği bir davranışı bir süre sonra taklit edebilme

3. Bir kutudaki boya kalemleri çıkarılarak masanın üzerine yayıldığında boya kalemlerinin çoğaldığını düşünen bir çocuğun Piaget’nin bilişsel gelişim kuramında ele alınan hangi özelliği henüz kazanamamış olduğu söylenebilir?

A) Nesne devamlılığı
B) Odaklanma
C) Korunum
D) Ertelenmiş taklit
E) Benmerkezcilik

4. I. Çevreyi anlamayı ve problem çözmeyi sağlarlar.
II. Olgunlaşma ve yaşantı sonucu değişir ve gelişirler.
III. En temel zihinsel yapılarıdır.

Piaget’nin zihinsel gelişim kuramında ele alınan “şema” kavramıyla ilgili bu ifadelerden hangilerinin doğru olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I
B) Yalnız III
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

1. Gittikleri anaokulunun bahçesinde çilek toplayan çocuklardan Ali yanındaki arkadaşı Hüseyin'e "Çilek benim en sevdiğim meyvedir." der. Hüseyin ise "Çilek meyve değil sebzedir. Çünkü toprakta yetişiyor. Meyve olması için ağaçta yetişmesi gerekir." der. Bunun üzerine Ali "Hayır. Her meyve ağaçta yetişmez." der.

Piaget'nin zihinsel gelişim kuramına göre Ali ve Hüseyin'in bu ifadelerinin örnek oluşturdukları kavramlar aşağıdakilerden hangisinde bir arada doğru olarak verilmiştir?

	Ali	Hüseyin
A)	Özümleme	Düzenleme
B)	Düzenleme	Örgütleme
C)	Örgütleme	Özümleme
D)	Düzenleme	Özümleme
E)	Özümleme	Örgütleme

2. Anneannesinin elindeki oklavayı göstererek "Anneanne ne kadar büyük bir kurşun kalem o. Onunla nasıl yazı yazıyorsun?" diyen bir çocuğun bu sözleri Piaget'nin zihinsel gelişim kuramında ele alınan aşağıdaki kavramlardan hangisine örnek oluşturur?

- A) Düzenleme
- B) Örgütleme
- C) Özümleme
- D) Korunum
- E) Odaklanma

3. Piaget'nin zihinsel gelişim kuramına göre bir grup insanı esmer, gözlüklü, kısa boylular ve sarışın, gözlüksüz, uzun boylular şeklinde ayırabilen bir çocuğun aşağıdaki dönemlerden en az hangisinde yer aldığını söylemek mümkündür?

- A) Duyusal-motor
- B) İşlem öncesi
- C) Somut işlemler
- D) Soyut işlemler
- E) Sembolik

4. Beş yaşındaki Eda, teyzesinin evine gittikleri bir gün teyzesinin kıymalı börek yaptığını görünce "Teyzeciğim neden börekleri kıymalı yaptın? Peynirli en güzeldir. Kıymalı böreği kim sever ki?" der.

Eda'nın bu sözlerinin temelinde yer alan bilişsel özellik aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Benmerkezcilik
- B) Odaktan uzaklaşma
- C) Tümdengelim
- D) Nesne devamlılığı
- E) Hipotetik düşünme

Ahlak Gelişimi - III

1. • Öğretmenimin kızmayacağını bilsem dersten erken çıkıp okulun bahçesinde top oynardım.
- Bir kural varsa her ne koşulda olursa olsun bu kurala uygun davranmak gerekir.
- Ödevlerini yaparken kardeşime yardım etmesem anem benim iyi bir abla olmadığımı düşünürdü.
- Bana bir yararı olmasa da çoğunluğun fayda göreceği yasal düzenlemeleri desteklerim.

Bu öncüllerde Kohlberg'in ahlak gelişimi kuramında ele alınan aşağıdaki evrelerden hangisine uygun bir ifade yer almamaktadır?

- A) İtaat ve ceza
- B) Sosyal anlaşmalar
- C) Kanun ve düzen
- D) Saf çıkarıcılık
- E) İyi çocuk olma

2. Eğitim fakültesinden mezun olan Orhan, polislik sınavlarını kazanır ve yaşadığı kasabada trafik polisi olarak çalışmaya başlar. Bir gece yaptıkları rutin kontroller sırasında çevirdikleri otomobili kullanan kişinin üniversiteden sınıf arkadaşı Barış olduğunu görür. Yıllardır görmediği arkadaşı ile karşılaştığı için çok mutlu olan Orhan onunla bir süre sohbet ettikten sonra aracın ruhsatını ister. Ancak Barış aracın kuzenine ait olduğunu ve ruhsatın evde kaldığını söyler. Bunun üzerine Orhan "Canın sağ olsun kardeşim. Yılların arkadaşlığı var ne de olsa. Sana da ceza yazacak değilim. Haydi, yolun açık olsun." deyince Barış, "Olmaz öyle şey. Mademki bir yanlış yaptık bedelini ödeyeceğiz. Arkadaşlık ayrı vatandaşlık görevi ayrı. Yaz benim cezamı." der.

Kohlberg'in ahlak gelişimi kuramına göre bu durumda Orhan'ın ve Barış'ın eğilimlerini yansıttıkları ahlaki gelişim evreleri aşağıdakilerden hangisinde bir arada doğru olarak verilmiştir?

	Orhan	Barış
A)	Kanun ve düzen	İyi çocuk olma
B)	İtaat ve ceza	Saf çıkarıcılık
C)	Sosyal anlaşmalar	Evrensel ilkeler
D)	İyi çocuk olma	Kanun ve düzen
E)	Saf çıkarıcılık	İtaat ve ceza

3. Burç ve Emre, anneleri yasakladığı hâlde evin içinde top oynarken bazı eşyalara zarar verirler. Anneleri eve gelip bu durumu görünce çok sinirlenir ve onlara bir hafta boyunca bilgisayarla oyun oynamalarını yasakladığını söyler. Bunun üzerine Burç kendisinin sadece küçük bir bibloyu devirip kıldığını Emre'nin ise sehpanın üzerindeki büyük camı kıldığını söyleyerek kendisinin daha az ceza alması gerektiğini öne sürer.

Buna göre Burç'un Piaget'nin ahlak gelişimi kuramındaki hangi dönemde yer aldığı söylenebilir?

- A) Gelenek ötesi
- B) Dışa bağımlı
- C) Geleneksel
- D) Özerk ahlak
- E) Gelenek öncesi

4. Askerlik görevini yapmakta olan Okan, akşamları uyumadan önce yatağında uzanıp kitap okumayı çok sevmektedir. Ancak bölük komutanları bir gün içtimada o günden itibaren saat dokuzdan sonra koğuşların ışıklarını kapatıp herkesin uyuması gerektiğini ve bunu yapmayan olursa her gece nöbet tutmayı göze almaları gerektiğini söyleyince herhangi bir sıkıntı yaşamamak için akşamları kitap okumayı bırakır.

Okan'ın bu davranışı Kohlberg'in ahlak gelişimi kuramındaki hangi evrenin özelliklerine uygundur?

- A) Saf çıkarıcı
- B) İtaat ve ceza
- C) Kanun ve düzen
- D) Kişiler arası uyum
- E) Sosyal anlaşmalar

5. "Bir trafik kazasına tanık olan ve kazada yaralanan şoförü arabasına alarak hastaneye götürürken kırmızı ışıkta geçen birine kırmızı ışıkta geçtiği için ceza vermek uygun olmaz." **diyen bir çocuğun Piaget'nin ahlak gelişimi kuramında-ki hangi dönemde yer aldığı söylenebilir?**

- A) Dışa bağımlı
- B) İtaat ve ceza
- C) Kanun ve düzen
- D) Özerk ahlak
- E) Evrensel ilkeler

6. Ülkemizde yıllardır tartışmalara yol açan çevre problemlerinden biri de Kaz Dağları'nda siyanürle altın aranması konusudur.

Bu konu ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisinin Kohlberg'in kuramına göre "gelenek ötesi" ahlak anlayışını yansıttığı söylenebilir?

- A) Yetkililer gerekli izinleri verdiğine göre biz ne desek boş. Eğer bir zararı olsaydı yetkililer izin vermezdi bu aramalara.
- B) Benim ilgilendiğim bir konu değil aslında. Ancak çevremdeki birçok kişi bu işe karşı çıktığından ben de karşıyım bu aramalara.
- C) İnsanlara ve doğaya küçücük de olsa zarar verme riski olduğundan bu aramaları kesinlikle desteklemiyorum.
- D) Altın madenlerinin bulunması ülkemize belki de milyar dolarlar kazandıracak. Bu nedenle vereceği bazı zararlara göz yumulabilir.
- E) Bu aramalara karşı çıkmam mümkün değil. Altın madenleri bulunduğu ülkemiz gelişmiş ülkeler kategorisine girer.

7. Lise ikinci sınıfta okuyan Çetin, annesine ve ablasına çok kötü davranmakta, artık onlarla yaşamak istemediğini söylemekte, ne annesinin ne de ablasının hiçbir sözünü dinlememektedir. Ancak babasından çok korktuğu için babası evdeyken annesine ve ablasına karşı da iyi davranmaya çalışmaktadır.

Çetin'in bu durumu Kohlberg'in ahlak gelişimi kuramındaki hangi evrenin eğilimlerine uygundur?

- A) Evrensel ilkeler
- B) Sosyal anlaşmalar
- C) Kişiler arası uyum
- D) Kanun ve düzen
- E) İtaat ve ceza

8. "Her insanın, toplumun bir üyesi olarak toplumsal güvenliğe hakkı vardır. Ayrıca herkes insan onuru ve kişiliğin özgür gelişmesi bakımından vazgeçilmez olan ekonomik, toplumsal ve kültürel hakları olduğunu da bilmeli ve toplumdaki her bireyin bu hakları elde edebilmesi amacıyla çaba harcamalıdır." **diyen birinin Kohlberg'in ahlak gelişimi kuramındaki hangi düzeyde yer aldığını söylemek mümkündür?**

- A) Gelenek öncesi
- B) Geleneksel
- C) Saf çıkarıcı
- D) İyi çocuk olma
- E) Gelenek sonrası

7. Dil gelişimi sürecinde çocuğun karşısındaki kişinin bakış açısını göz önüne almadan tamamen kendi kontrolünde ve kendi ekseninde gerçekleştirdiği konuşmalar benmerkezci dil veya benmerkezci konuşma olarak nitelendirilir. Barış'ın söz konusu konuşmaları da bu kavramla açıklanabilir.

✓BCDE

8. Organizmanın etkileşime girdiği bütün varlıkların, onun gelişimi üzerinde yaratmış olduğu etki çevre ile ilişkilidir. Dolayısıyla bir kadının hamilelik sürecinde yaşadıkları da çocuğun gelişimini etkileyen doğum öncesi çevresel faktörler kapsamında değerlendirilir.

ABCE

9. Erikson'un psikososyal gelişim kuramına göre çocuğun kendi başına bir şeyler yapmasına olanak tanınmadığında çocuk özerklik duygusunu kazanamayacak ve kendi potansiyelinden kuşku duymaya hatta kendinden utanır hâle gelmeye başlayacaktır. Gelişim psikoloğunun sözlerinde de bu duruma değinilmektedir.

✓BCDE

10. Bireyin gerçekçi bir arayış sürecine girip kendi niteliklerine uygun bir karar vererek mutlu bir yaşam sürmesi başarılı kimlik statüsüne sahip olduğunun göstergesidir. Oğuz'un da başarılı kimlik statüsüne sahip olduğu söylenebilir.

ABCE

11. Gelişim sürecinde her özellik herkeste farklı bir şekilde ve farklı bir zamanda ortaya çıkabilmektedir ki bu durum "Gelişimde bireysel farklılıklar söz konusudur." ilkesiyle açıklanır. Ercan Bey'in sözleri de öncelikle bu ilkeye ters düşmektedir. Çünkü bireysel farklılıklardan dolayı aynı sınıftaki öğrencilerin aynı özellikleri aynı anda göstermesi her zaman mümkün olmayabilmektedir.

✓BCDE

12. Kohlberg'in ahlak gelişimi kuramına göre bireyin çevresindekilere hoş görünmek, onların gözünde iyi bir algı oluşturmak amacıyla hareket ettiği evre, kişiler arası uyum (iyi çocuk olma) evresidir. Söz konusu öğrenci de öğretmenin gözünde iyi bir izlenim yaratmaya çalıştığından öğrencinin davranışları kişiler arası uyum evresinin eğilimleriyle ilgilidir.

ABCE